

Posudek oponentky
diplomové práce vypracované Martinem Ostříhoňem
na téma „Zneužití monopolního nebo dominantního postavení“

Diplomant zvolil za téma své diplomové práce složitou problematiku soutěžního práva se zaměřením na jeden z jeho pilířů, jímž je zneužití dominantního postavení. Jistou pochybnost mám k formulaci tématu diplomové práce vztahující se ke zneužití „monopolního nebo dominantního postavení“, ačkoli jak tuzemská, tak evropská úprava vystačí se skutkovou podstatou vztahenou již ke zneužití dominance a tento přístup - vzhledem k tomu, že je postihováno zneužití již na nižším stupni „monopolizace“ - považuji za správný.

Metodologicky postupuje autor od obecného ke zvláštnímu. Nejprve se věnuje ekonomickým souvislostem hospodářské soutěže, konkrétněji vývoji názorů na potřebu její regulace, dále základním pojmům soutěžního práva a historickému vývoji právní úpravy. Následuje pojednání o úpravě dominantního postavení v českém a komunitárním právu, a to nejprve obecně a pak na příkladu zvláštních skutkových podstat. Práce je zakončena stručným závěrem, který obsahuje některé obecnější myšlenky. Takto zvolená struktura je přehledná a v zásadě pokrývá zvolené téma, tak jak je to běžné v pojednáních tohoto typu. Výhradu (o níž pojednám níže) mám k výlučně „veřejnoprávnímu pohledu“ na tuto problematiku. Další připomínka strukturální povahy se týká nadbytečného zařazení pasáží o nekalé soutěži jako druhé větvi soutěžního práva. Jako neorganické se též jeví příloha č. 1 tím spíše, že o některých otázkách zde zmiňovaných hovoří autor v předcházejících částech práce.

V posuzovaném textu se nevyskytuje větší množství závažnějších chyb či drobnějších nepřesností. To je dáno jednak tím, že se autor dobře seznámil se zvolenou problematikou. Dalším důvodem je skutečnost, že jde o práci, která má spíše popisný charakter, aniž by se pokoušela řešit alespoň některé vybrané otevřené otázky.

Obecnější výhradu věcného charakteru mám ke schématickému a úzkému pohledu na soutěžní právo pouze v jeho veřejnoprávních souvislostech. Přitom zejména zneužití dominantního postavení a kartelové dohody mají významnou soukromoprávní dimenzi. Vedle veřejnoprávního vymáhání povinnosti dodržovat „antimonopolní“ právo existuje i možnost dovolat se porušení veřejného soutěžního práva v soukromoprávních sporech. Zejména v USA, které autor zmiňuje v souvislosti s počátky antimonopolního práva, mají tyto postupy velkou tradici již od přijetí Shermanova zákona. Obdobné možnosti jsou však otevřeny i

v tuzemsku. Uvádí se, že v USA je právě strach ze žalob na náhradu újmy způsobené porušením antimonopolního práva jedním z nejmocnějších vlivů zajišťujících jeho dodržování. Moje výhrada nesměruje k výtce, že diplomant nezařadil do své práce širší pojednání o soukromoprávním vymáhání soutěžního práva (struktura práce je věcí autora), ale k tomu, že z textu (např. str. 15 či 18) je zřejmé, že diplomant si těchto širších souvislostí není vědom.

Z dílčích připomínek lze uvést následující: na str. 14 je jako jeden ze znaků nekalosoutěžního jednání uvedeno získání výhody. Ačkoli je zde zřejmě prezentován názor získaný z odborné literatury, měl by se autor zamyslet nad tím, že o nekalou soutěž půjde i tehdy, kdy účastník soutěže ze svého jednání žádnou výhodu nezíská. Na str. 34 a následujících, kde se pojednává o pojmu podnik v soutěžním právu, se správně uvádí, že jde o termín, jehož obsah vymezuje evropská judikatura. Nemá však nutně vazbu na právní subjektivitu. Na str. 35 a následující se diplomant zabývá problematikou, kterou doktrína označuje termínem „přičitatelnost sankcí“. Diplomant však přičitatelnost většinou zužuje na protisoutěžní působení koncernu. Nelze však souhlasit s tím (ani z judikatury takový názor nelze dovodit), že sankce bude vždy přičtena vůdci koncernu. V tomto bodě jsou rozhodnutí pestřejší, někdy jsou sankce za chování dceřiné společnosti přičítány společnosti mateřské, někdy společně členům koncernu, někdy pouze dceřiným společností. V pojednání na str. 40 a následujících se měl autor vyjádřit k vhodnosti speciální tuzemské terminologie (soutěžitel x podnik).

Seznam literatury – zejména vzhledem k jejímu tuzemskému i zahraničnímu rozsahu – mohl být širší. Autor na použitý pramen v textu odkazuje (v poznámce pod čarou na str. 19 chybí pramen). Pozitivně je též třeba hodnotit využití tuzemské i evropské judikatury. Po formální stránce je text zpracován přehledně a svědčí o dobrých vyjadřovacích schopnostech autora.

Celkové hodnocení práce vyznívá tak, že jde sice o dosti rozsáhlé, jinak však spíše popisné pojednání. Autor pojal práci „komentářovým“ způsobem. Postrádám však jistý nadhled (bezvýjimečnost zákazu zneužití na rozdíl na kartelových dohod, jednání je jednostranné, objektivní, nevztahuje se na podniky obecně, ale na dominanty, právní konstrukce vychází z objektivního principu). Práci proti považuji spíše za slabší. Přes uvedené výhrady může být předmětem obhajoby.

Praha 20.1.2007

Doc. JUDr. Stanislava Černá, CSc.

oponentka

